

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 novembre 2012

ÉVALUATION

**des travaux du Centre d'arbitrage
en matière d'abus sexuels**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE SUIVI RELATIVE AU TRAITEMENT D'ABUS
SEXUELS ET DE FAITS DE PÉDOPHILIE
DANS UNE RELATION D'AUTORITÉ,
EN PARTICULIER AU SEIN DE L'ÉGLISE
PAR

M. Stefaan VAN HECKE

Documents précédents:

Doc 53 **0520/ (2010/2011):**

- 001: Institution d'une commission spéciale relative au traitement d'abus sexuels et de faits de pédophilie dans une relation d'autorité, en particulier au sein de l'Église — Texte adopté en séance plénière.
- 002: Rapport.
- 003: Proposition de motion.
- 004: Motion adoptée en séance plénière.
- 005 et 006: Rapports.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 november 2012

EVALUATIE

**van de werkzaamheden van het Centrum
voor Arbitrage inzake Seksueel misbruik**

VERSLAG

NAMENS DE OPVOLGINGSKOMMISSIE
BETREFFENDE DE BEHANDELING VAN SEKSUEEL
MISBRUIK EN FEITEN VAN PEDOFILIE
BINNEN EEN GEZAGSRELATIE,
INZONDERHEID BINNEN DE KERK
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Stefaan VAN HECKE**

Voorgaande documenten:

Doc 53 **0520/ (2010/2011):**

- 001: Instelling van een bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk — Tekst aangenomen in plenaire vergadering.
- 002: Verslag.
- 003: Voorstel van motie.
- 004: Motie aangenomen in plenaire vergadering.
- 005 en 006: Verslagen.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Karine Lalieux

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Siegfried Bracke, Sophie De Wit, Daphné Dumery
PS	Valérie Déom, Karine Lalieux
MR	Daniel Bacquelaire, Marie-Christine Marghem
CD&V	Sonja Becq
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen	Stefaan Van Hecke
Open Vld	Carina Van Cauter
VB	Bert Schoofs
cdH	Christian Brotcorne

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Ingeborg De Meulemeester, Sarah Smeyers, Miranda Van Eetvelde
Thierry Giet, Özlem Özen
Denis Ducarme, N
Raf Terwingen
Myriam Vanlerberghe
Juliette Boulet
Sabien Lahaye-Battheu
Bruno Valkeniers
Catherine Fonck

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>			
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>			
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>			
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>			
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>			
Ecolo-Groen	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>			
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>			
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>			
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>			
FDF	:	<i>Fédéralistes Démocrates Francophones</i>			
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>			
MLD	:	<i>Mouvement pour la Liberté et la Démocratie</i>			
<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>			<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		
DOC 53 0000/000:		<i>Document parlementaire de la 53e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000:		<i>Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA:		<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA:		<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV:		<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>	CRIV:		<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV:		<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV:		<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV:		<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV:		<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN:		<i>Séance plénière</i>	PLEN:		<i>Plenum</i>
COM:		<i>Réunion de commission</i>	COM:		<i>Commissievergadering</i>
MOT:		<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT:		<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes:</i> <i>Place de la Nation 2</i> <i>1008 Bruxelles</i> <i>Tél. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.lachambre.be</i> <i>e-mail : publications@lachambre.be</i>	<i>Bestellingen:</i> <i>Natieplein 2</i> <i>1008 Brussel</i> <i>Tel. : 02/ 549 81 60</i> <i>Fax : 02/549 82 74</i> <i>www.dekamer.be</i> <i>e-mail : publicaties@dekamer.be</i>

SOMMAIRE	Page	INHOUD	Blz.
I. Introduction.....	4	I. Inleiding	4
II. Données statistiques	4	II. Statistische gegevens	4
A. Exposé introductif des membres du Comité scientifique du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels désignés par la Chambre	4	A. Inleidende uiteenzetting van de door de Kamer aangewezen leden van het Wetenschappelijk Comité van het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel misbruik.....	4
1. Nombre de demandes	5	1. Aantal aanvragen.....	5
2. Demandeurs	6	2. Aanvragers.....	6
3. Domicile des demandeurs.....	7	3. Woonplaats van de aanvragers	7
4. Âge des demandeurs.....	8	4. Leeftijd van de aanvragers	8
5. Dossiers déjà clôturés	9	5. Al afgesloten dossiers	9
B. Échange de vues	9	B. Gedachtewisseling.....	9
1. Opportunité de statistiques sur la base du lieu des faits.....	9	1. Wenselijkheid van statistieken op basis van de plaats van de feiten.....	9
2. Domicile des demandeurs et densité de la population	10	2. Woonplaats van de aanvragers en bevolkingsdichtheid	10
III. Données matérielles.....	11	III. Materiële gegevens	11
A. Exposé introductif des membres du Comité scientifique du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels désignés par la Chambre	11	A. Inleidende uiteenzetting van de door de Kamer aangewezen leden van het Wetenschappelijk Comité van het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel Misbruik.....	11
1. Tendances	11	1. Trends	11
2. Confidentialité et subsidiarité	11	2. Vertrouwelijkheid en subsidiariteit	11
B. Échange de vues	12	B. Gedachtewisseling.....	12
1. Clauses du procès-verbal de la conciliation	12	1. Clausules van het proces-verbaal van de verzoening	12
2. Confidentialité.....	14	2. Vertrouwelijkheid	14
3. Échéancier.....	15	3. Tijdpad	15

MESDAMES, MESSIEURS,

I.— INTRODUCTION

Votre commission a consacré sa réunion du 24 octobre 2012 à l'évaluation des travaux du *Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels* (DOC 53 0520/005, p. 46 et s.), à la demande de la Conférence des présidents de la Chambre des représentants. L'évaluation a eu lieu sur la base de données statistiques (II) et de données matérielles (III).

À la suite de ces discussions, la commission de suivi a constaté que les travaux de ce Centre devaient se poursuivre et a proposé aux organes de la Chambre la poursuite du mandat conféré aux deux membres du Comité scientifique désignés par la Chambre (CRIV 53 PLEN 076, p. 39), MM. Paul Martens et Herman Verbist.

En application de l'article 32 du Règlement de la Chambre, il a été décidé de faire rapport de cette évaluation sous la forme d'un document parlementaire.

II.— DONNÉES STATISTIQUES

A. Exposé introductif des membres du Comité scientifique du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels désignés par la Chambre

M. Herman Verbist (Comité scientifique) informe que les données statistiques ont été collationnées et analysées par le secrétaire du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels, détaché par le SPF Justice. Ces données ont été arrêtées au 15 octobre 2012, ce qui donne un total de 380 demandes. Entre-temps, d'autres demandes ont été introduites jusqu'à un total de 403 demandes au 24 octobre 2012. Les dernières demandes peuvent encore être introduites jusqu'au 31 octobre 2012, conformément à l'article 9.1 du Règlement d'arbitrage.

DAMES EN HEREN,

I.— INLEIDING

Tijdens de vergadering van 24 oktober 2012 is uw commissie, op verzoek van de Conferentie van voorzitters van de Kamer van volksvertegenwoordigers, overgegaan tot de evaluatie van de werkzaamheden van het *Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel misbruik* (DOC 53 0520/005, blz. 46 en volgende). De evaluatie gebeurde op grond van statistische gegevens (II) en materiële gegevens (III).

Dat overleg heeft ertoe geleid dat de opvolgingscommissie heeft vastgesteld dat de werkzaamheden van dat Centrum dienen te worden voortgezet. De opvolgingscommissie heeft de instanties van de Kamer voorgesteld het mandaat van de door de Kamer aangewezen beide leden van het Wetenschappelijk Comité, de heren Paul Martens en Herman Verbist (CRIV 53 PLEN 076, blz. 39), te verlengen.

Overeenkomstig artikel 32 van het Reglement van de Kamer werd beslist dat over deze evaluatie in een parlementair stuk zou worden gerapporteerd.

II. — STATISTISCHE GEGEVENS

A. Inleidende uiteenzetting van de door de Kamer aangewezen leden van het Wetenschappelijk Comité van het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel misbruik

De heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité) geeft aan dat de door de FOD Justitie gedetacheerde secretaris van het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel misbruik de statistische gegevens heeft samengebracht en geanalyseerd. Die gegevens, alles samen 380 aanvragen, gaan tot 15 oktober 2012. Inmiddels werden nog andere aanvragen ingediend, zodat er op 24 oktober 2012 alles samen 403 aanvragen zijn. Nog tot 31 oktober 2012 kunnen aanvragen worden ingediend, zoals bepaald bij artikel 9.1 van het Arbitragereglement.

1. Nombre de demandes

En ce qui concerne le nombre de demandes, le tableau suivant est proposé:

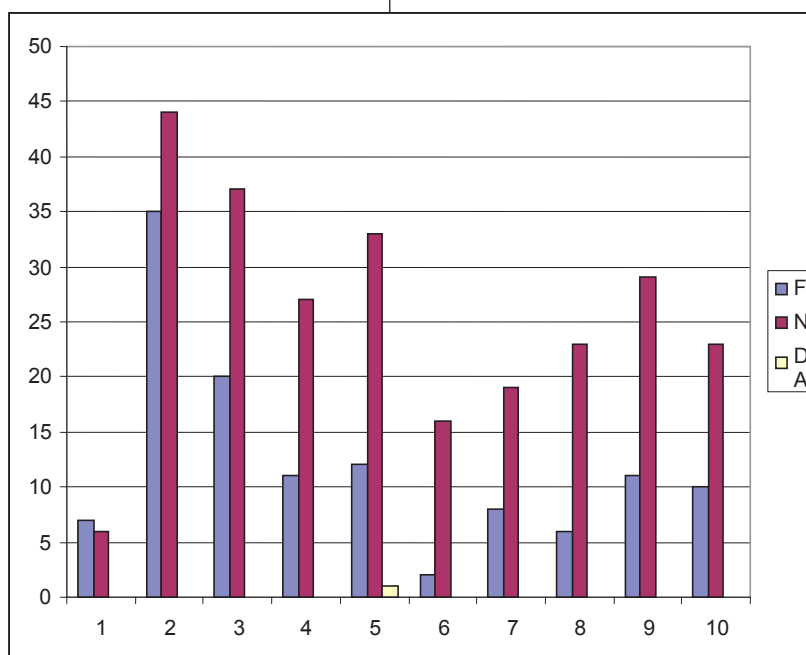
1. Aantal aanvragen

De volgende tabel geeft de opsplitsing van het aantal aanvragen weer:

Mois 2012 <i>Maand 2012</i>	Français <i>Frans</i>	Néerlandais <i>Nederlands</i>	Allemand <i>Duits</i>	Total <i>Totaal</i>
1	7	6		13
2	35	44		79
3	20	37		57
4	11	27		38
5	12	33	1	46
6	2	16		18
7	8	19		27
8	6	23		29
9	11	29		40
10	10	23		33
Total-Totaal	122	257	1	380

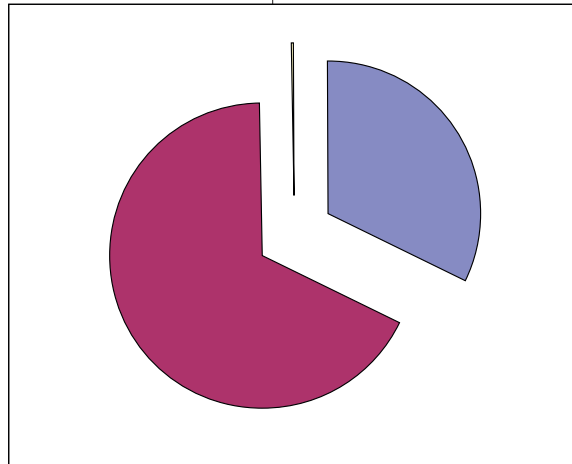
Transposées en graphique, ces données peuvent être présentées comme suit:

In een grafiek zien die gegevens er als volgt uit:

Si l'on s'intéresse plus particulièrement aux demandes par langue:

De opsplitsing per taal geeft het volgende resultaat:

soit 257 néerlandophones, 122 francophones et un germanophone.

257 dossiers in het Nederlands, 122 in het Frans en 1 in het Duits.

2. Demandeurs

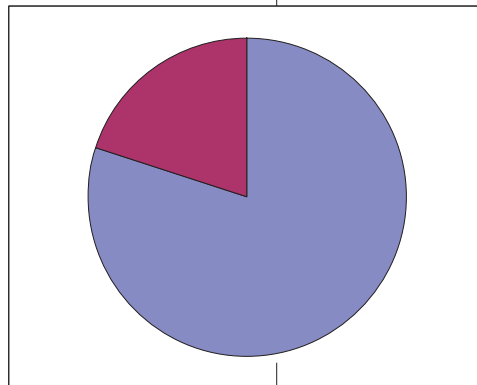
Alors que huit dossiers concernent des victimes *indirectes* (article 4.1, alinéa 3, du Règlement d'arbitrage), 372 dossiers concernent des victimes *directes* des faits allégués.

D'autre part, en ce qui concerne la distribution des dossiers entre les victimes de sexe masculin et de sexe féminin, 80,1 % concernent les premiers et 19,9 % les seconds:

2. Aanvragers

Acht dossiers gaan over *onrechtstreekse slachtoffers* (artikel 4.1, derde lid, van het Arbitragereglement). 372 dossiers betreffen *rechtstreekse slachtoffers* van de aangevoerde feiten.

Voorts werden de dossiers opgesplitst naar gelang het geslacht van de slachtoffers. In 80,1 % van de dossiers is het slachtoffer een man, in 19,9 % een vrouw.

Si l'on se limite aux victimes directes et que l'on croise les données concernant le sexe de la victime aux données concernant la langue du demandeur, on arrive au tableau suivant:

Wat de dossiers van de rechtstreekse slachtoffers betreft, kunnen de gegevens over het geslacht van het slachtoffer naast de taalgegevens van de aanvrager worden gelegd. Dit geeft de volgende resultaten:

	Français <i>Frans</i>	Néerlandais <i>Nederlands</i>	Allemand <i>Duits</i>	Total <i>Totaal</i>
Masculin-Mannelijk	77,87 %	81,12 %	100,00 %	80,10 %
Féminin-Vrouwelijk	22,13 %	18,88 %		19,90 %

On peut ainsi constater une proportion plus importante de victimes de sexe masculin qui introduisent leur demande en néerlandais.

Op grond daarvan kan worden afgeleid dat er verhoudingsgewijs méér mannelijke slachtoffers een aanvraag in het Nederlands indienen.

3. Domicile des demandeurs

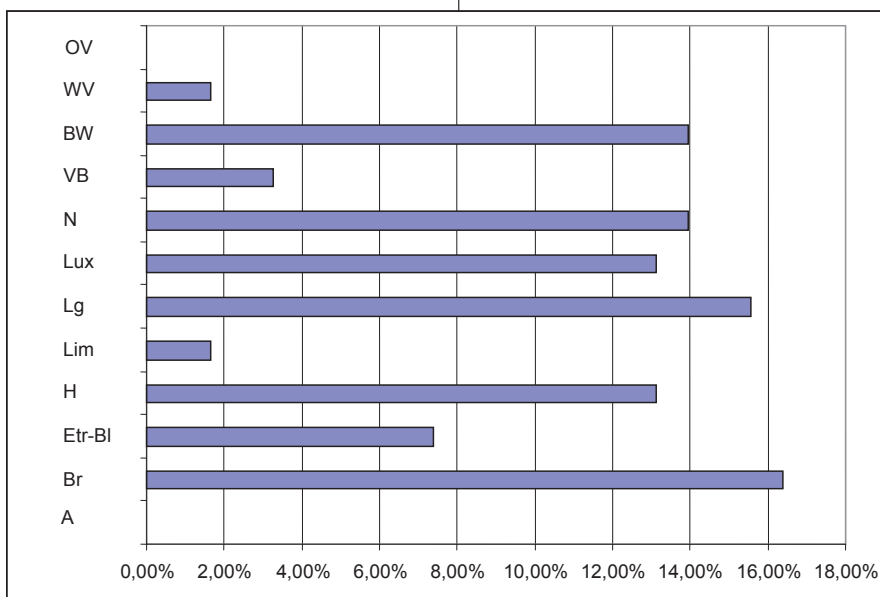
3. Woonplaats van de aanvragers

En ce qui concerne le domicile des demandeurs, les données statistiques suivantes sont proposées¹:

Over de woonplaats van de aanvragers kunnen volgende statistische gegevens worden aangereikt¹:

— Demandes introduites en français:

— In het Frans ingediende aanvragen:

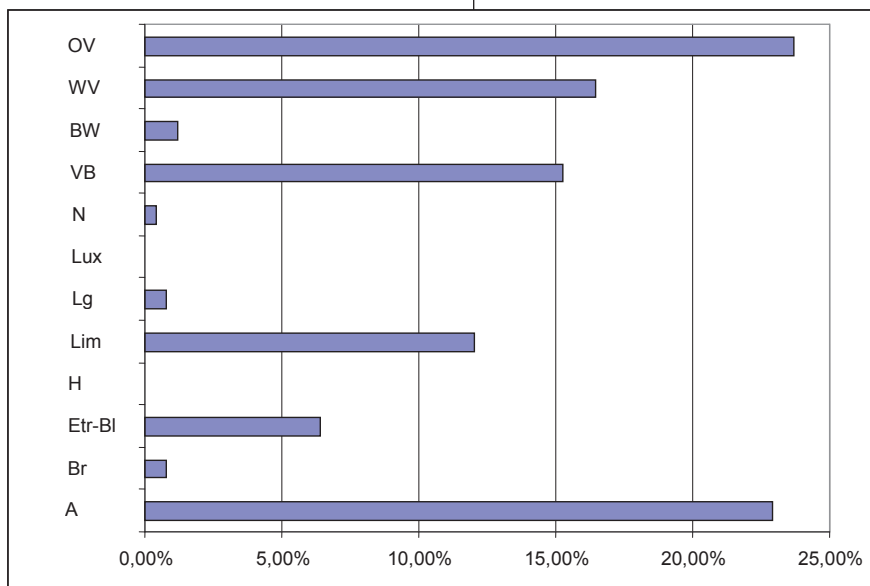

¹ Dans les deux cas, OV = Flandre orientale, WV = Flandre occidentale, BW = Brabant wallon, VB = Brabant flamand, N = Namur, Lux = Luxembourg, Lg = Liège, Lim = Limbourg, H = Hainaut, Etr-BI = étranger, Br = Bruxelles, A = Anvers.

¹ In beide gevallen worden volgende afkortingen gebruikt: OV = Oost-Vlaanderen, WV = West-Vlaanderen, BW = Waals-Brabant, VB = Vlaams-Brabant, N = Namen, Lux = Luxemburg, Lg = Luik, Lim = Limburg, H = Henegouwen, Etr-BI = buitenlander, Br = Brussel, A = Antwerpen.

— Demandes introduites en néerlandais:

— In het Nederlands ingediende aanvragen:

Il résulte de ces deux statistiques une différence dans la distribution géographique des dossiers introduits. Dans les demandes introduites en français, le nombre de dossiers est globalement équivalent entre les différentes provinces francophones. Par contre, en ce qui concerne les demandes introduites en néerlandais, deux provinces sont plus représentées que les autres, à savoir Anvers et la Flandre-Orientale.

Uit beide statistische reeksen blijkt dat de ingediende dossiers geografisch een ander beeld geven. Wat de in het Frans ingediende aanvragen betreft, zien we dat het aantal dossiers vrij gelijkelijk is in de diverse Frans-talige provincies. Bij de in het Nederlands ingediende aanvragen springen echter twee Vlaamse provincies (Antwerpen en Oost-Vlaanderen) in het oog.

4. Âge des demandeurs

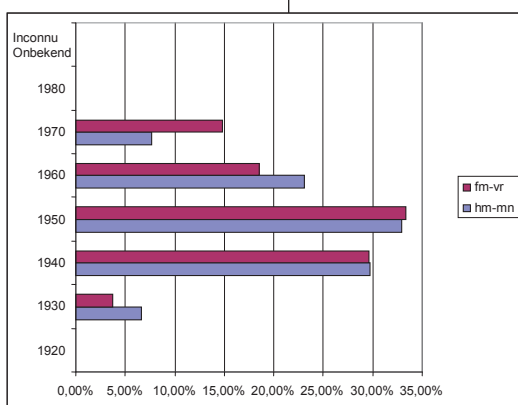
Lorsqu'on tient compte de la date de naissance des demandeurs, on obtient les informations suivantes²:

4. Leeftijd van de aanvragers

Uitgaande van de geboortedatum van de aanvragers komt men tot volgend resultaat²:

— Demandes introduites en français:

— in het Frans ingediende aanvragen:

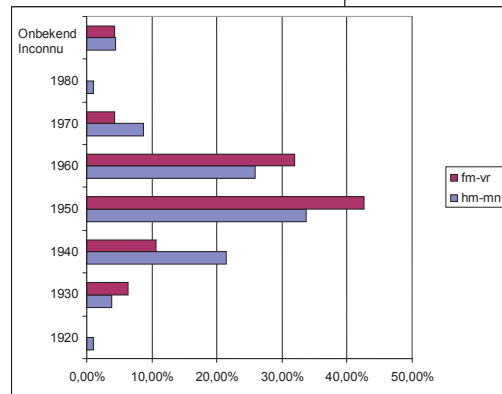

² Dans les deux cas, fm-vr = de sexe féminin et hm-mn = de sexe masculin.

² In beide gevallen worden volgende afkortingen gebruikt: fm-vr = vrouwelijk, hm-mn = mannelijk.

— Demandes introduites en néerlandais:

— in het Nederlands ingediende aanvragen:

La plupart des demandeurs sont donc nés dans les années '50 et '60 du siècle passé. Du côté francophone, on constate une proportion plus importante de demandeurs nés dans les années '40 du siècle passé. Les différences entre les deux graphiques sont cependant qualifiées de minimes.

De meeste aanvragers zijn dus geboren in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw. Aan Franstalige kant zijn er méér aanvragers die zijn geboren in de jaren '40 van de vorige eeuw. De verschillen tussen beide grafieken zijn echter miniem.

5. Dossiers déjà clôturés

Huit dossiers ont déjà été traités par la Chambre d'arbitrage permanente: sept ont donné lieu à une conciliation; le dernier a été reporté.

5. Al afgeronde dossiers

Acht dossiers werden reeds behandeld door de Permanente Arbitragekamer: in zeven dossiers kwam het tot verzoening; de behandeling van het achtste dossier werd uitgesteld.

B. Échange de vues

B. Gedachtewisseling

1. Opportunité de statistiques sur la base du lieu des faits

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) estime qu'il aurait été intéressant de disposer également de statistiques sur le lieu où les faits dénoncés se sont produits.

1. Wenselijkheid van statistieken op basis van de plaats van de feiten

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) is van mening dat het interessant zou zijn geweest als men ook over statistieken op basis van de plaats van de feiten had kunnen beschikken.

M. Herman Verbist (Comité scientifique) indique que l'opportunité de générer de telles statistiques a été discutée au sein du Comité scientifique. Celui-ci a cependant estimé que le rapportage de telles informations risquait d'inciter certains à des extrapolations sur des dossiers particuliers. Des statistiques sur la base du domicile du demandeur paraissent plus neutres à cet égard.

De heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité) geeft aan dat de mogelijkheid om dergelijke statistieken aan te maken binnen het Wetenschappelijk Comité besproken is. Het Comité was echter van mening dat het rapporteren van dergelijke gegevens sommigen ertoe zou kunnen aanzetten specifieke dossiers te extrapoleren. Statistieken op basis van de woonplaats van de aanvrager lijken in dat verband neutraler te zijn.

Mme Karin Lalieux, présidente, note en outre qu'un tel travail statistique serait long et fastidieux.

Voorzitter Karine Lalieux merkt ook op dat het uitwerken van dergelijke statistieken een tijdrovend en omslachtig karwei is.

Mme Marie Christine Marghem (MR) ne partage pas l'analyse du Comité scientifique sur le risque qu'il perçoit. Si les dossiers sont suffisamment dépersonnalisés et si ces statistiques sont délivrées par arrondissement judiciaire, ce risque est en effet illusoire. Des statistiques publiques existent déjà sur des faits répréhensibles selon le lieu où ces faits se sont commis, sans générer de telles extrapolations.

Mme Carina Van Cauter (OpenVld) se range cependant à l'avis du Comité scientifique.

M. Paul Martens (Comité scientifique) souligne d'ailleurs que le risque d'extrapolation est important si un seul fait a eu lieu dans un arrondissement déterminé. Cependant, avec *M. Herman Verbist (Comité scientifique)*, l'intervenant s'engage à soumettre cette question à nouveau au Comité scientifique.

Mme Karine Lalieux, présidente, rappelle que la commission spéciale relative au traitement d'abus sexuels et de faits de pédophilie dans une relation d'autorité, en particulier au sein de l'Église, avait reçu de la part de la Conférence des Évêques, de la Conférence des Religieuses et Religieux de Belgique et de l'Unie van de Religieuzen van Vlaanderen des données chiffrées sur le nombre de cas d'abus sexuels et de faits de pédophilie enregistrés, distribuées selon un critère géographique. Ces données ont d'ailleurs été publiées dans le rapport de la commission spéciale (DOC 53 0520/002, p. 67 et s.).

Mme Marie Christine Marghem (MR) note cependant qu'il y a lieu de distinguer une transmission volontaire d'information par les autorités ecclésiastiques et une information transmise par un organe soumis à une obligation de confidentialité.

2. Domicile des demandeurs et densité de la population

Mme Carina Van Cauter (OpenVld) demande si le constat suivant lequel une proportion plus importante de demandes sont introduites dans certaines provinces peut être expliqué par une densité plus forte de la population dans lesdites provinces.

M. Herman Verbist (Comité scientifique) répond que tel n'est pas le cas, les statistiques étant proportionnées à la population générale.

Mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) gaat niet akkoord met het risico dat het Wetenschappelijk Comité in verband met dergelijke statistieken ontwaart. Als de dossiers voldoende worden geanonimiseerd en de statistieken worden aangeleverd per gerechtelijk arrondissement, is er echt geen risico. Er bestaan al openbare statistieken op basis van de plaats van het strafbaar feit, zonder dat er extrapolaties aan te pas komen.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) deelt echter het standpunt van het Wetenschappelijk Comité.

De heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) onderstreept overigens dat het gevaar voor extrapolatie groot is als zich bijvoorbeeld maar één feit heeft voorgedaan in een bepaald arrondissement. Net zoals *de heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité)* is ook de spreker evenwel bereid dat vraagstuk opnieuw voor te leggen aan het Wetenschappelijk Comité.

Voorzitter Karine Lalieux herinnert eraan dat de Bischoppenconferentie, de *Conférence des Religieuses et Religieux de Belgique* en de Unie van de Religieuzen van Vlaanderen cijfers hebben bezorgd aan de bijzondere commissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk. Die cijfers betreffen het aantal gemelde gevallen van seksueel misbruik en feiten van pedofilie, uitgesplitst volgens een geografisch criterium. De bijzondere commissie heeft die cijfers overigens in haar verslag opgenomen (DOC 53 0520/002, blz. 67 e.v.).

Mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) merkt evenwel op dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen informatie die door de kerkelijke instanties vrijwillig wordt bezorgd, en die welke wordt aangereikt door een instantie die een vertrouwelijkheidsplicht heeft.

2. Woonplaats van de aanvragers en bevolkingsdichtheid

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) vraagt of de vaststelling dat in bepaalde provincies verhoudingsgewijs meer aanvragen worden ingediend, kan worden verklaard door de grotere bevolkingsdichtheid van die provincies.

De heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité) antwoordt dat zulks niet het geval is, aangezien de statistieken in verhouding staan tot de totale bevolking.

III. — DONNÉES MATÉRIELLES

A. Exposé introductif des membres du Comité scientifique du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels désignés par la Chambre

1. Tendances

Après avoir rappelé les différentes étapes de mise en œuvre du Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels, *M. Paul Martens (Comité scientifique)* note que le fait d'avoir placé ce Centre dans les bureaux de la Fondation Roi Beaudouin fut une excellente idée. Pour les victimes, les locaux de la Fondation présentent un caractère moins solennel et moins impressionnant qu'un Palais de Justice. En outre, le Centre peut compter sur l'excellente collaboration d'un secrétaire détaché par le SPF Justice. Tout ceci a permis au Centre de prendre un bon départ.

L'orateur note que la conciliation est, pour l'instant, privilégiée par les différentes parties. Cette conciliation a lieu au sein de la Chambre permanente d'arbitrage, avant le renvoi du dossier aux collègues arbitraux. Tant la composition pluridisciplinaire de la Chambre permanente d'arbitrage que l'esprit dénué de juridisme de la procédure de conciliation concourent à ce succès.

2. Confidentialité et subsidiarité

M. Paul Martens (Comité scientifique) constate qu'il a été suggéré que, sur deux points, le procès-verbal consignait un règlement amiable était contraire au Règlement d'arbitrage approuvé par la Commission de suivi, d'une part, et par les évêques et supérieurs religieux, d'autre part. Il convient de dissiper toute équivoque à cet égard.

La confidentialité à laquelle sont tenues toutes les parties participant à la procédure d'arbitrage est inscrite à l'article 16 du Règlement d'arbitrage. Pour rappel, cette procédure concerne exclusivement des faits prescrits qui, pour cette raison, ne peuvent plus faire l'objet d'aucune action en justice. L'identité des auteurs ne peut être révélée sous peine de violer les règles de la prescription qui, en matière pénale, sont d'ordre public. La règle de confidentialité porte uniquement sur les éléments qui permettraient d'identifier l'auteur des actes d'abus sexuel prescrits. Elle vise également à protéger les victimes contre la révélation de faits qui porteraient

III. — MATERIËLE GEGEVENS

A. Inleidende uiteenzetting van de door de Kamer aangewezen leden van het Wetenschappelijk Comité van het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel Misbruik

1. Trends

De heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) beschrijft ter inleiding de verschillende stappen waarin het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel Misbruik tot stand is gekomen. Hij wijst er aansluitend op dat het een voortreffelijk idee was het Centrum onder te brengen bij de Koning Boudewijnstichting. Het gebouw van die Stichting komt bij de slachtoffers immers minder plechtstatig en imposant over dan een gerechtsgebouw. Bovendien kan het Centrum rekenen op de uitmuntende medewerking van een door de FOD Justitie gedetacheerd secretaris. Dat alles heeft ervoor gezorgd dat het Centrum vlot van start is gegaan.

De spreker merkt op dat de betrokken partijen momenteel de voorkeur geven aan verzoening. Die verzoeningsprocedure vindt plaats binnen de Permanente Arbitragekamer, voordat het dossier wordt overgezonden aan de scheidsgerechten. De arbitrageregeling blijkt een succes te zijn, niet alleen dankzij de multidisciplinaire samenstelling van de Permanente Arbitragekamer, maar ook omdat de verzoeningsprocedure van elk juridisch formalisme is ontdaan.

2. Vertrouwelijkheid en subsidiariteit

De heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) stelt vast dat werd gesuggereerd dat het proces-verbaal tot vaststelling van een minnelijke regeling op twee punten in strijd zou zijn met het Arbitragereglement dat werd goedgekeurd door de Opvolgingscommissie, enerzijds, en door de bisschoppen en de religieuze oversten, anderzijds. Het is van belang elk misverstand daarover weg te werken.

De vertrouwelijkheid die alle bij de arbitrageprocedure betrokken partijen moeten naleven, is vastgelegd in artikel 16 van het Arbitragereglement. Ter herinnering: die procedure betreft uitsluitend verjaarde feiten die, om die reden, niet meer het voorwerp van een procedure in rechte kunnen uitmaken. De identiteit van de daders kan niet worden bekendgemaakt zonder schending van de regels inzake verjaring, die in het strafrecht van openbare orde zijn. De vertrouwelijkheidsregel slaat enkel op elementen aan de hand waarvan de dader van verjaarde feiten van seksueel misbruik zou kunnen worden geïdentificeerd. Voorts heeft die regel tot doel

atteinte à leur vie privée. En revanche, elle n'empêche nullement les victimes de dire, y compris à la presse, que l'Église a reconnu l'abus sexuel dont elles ont été victimes et les souffrances qui en ont résulté, de déclarer qu'une conciliation est intervenue, de préciser le montant de la compensation obtenue, voire de commenter leurs impressions.

Il paraît utile, également, de rappeler l'esprit qui a présidé à la création de l'organisation arbitrale. Il s'est agi d'offrir aux victimes de faits prescrits d'abus sexuel un moyen de voir leur souffrance reconnue et d'obtenir une compensation financière équitable, alors qu'en raison de la prescription des faits, elles ne disposent plus d'aucune voie de droit auprès des cours et tribunaux. Des faits non prescrits ne sauraient être soustraits à la justice. D'où le principe de subsidiarité, en vertu duquel il appartient à la Chambre d'arbitrage permanente, avant de déclarer une requête recevable, de s'assurer que les faits sont effectivement prescrits et d'apprécier si "la victime n'est partie à aucune autre procédure en cours, pour les mêmes faits" (article 5.2.1. du Règlement). Par ailleurs, un règlement amiable, intervenu entre les parties, dans le cadre d'une conciliation, vise, par définition, à mettre fin à un différend. Logiquement, il emporte donc renonciation à l'exercice d'ultérieurs recours en justice pour les mêmes faits. En toute hypothèse, il revient au juge de l'ordre judiciaire, qui serait saisi, d'apprécier si l'accord ayant mis fin à la procédure d'arbitrage fait obstacle au recours judiciaire introduit.

Enfin, il convient de souligner que le Centre d'arbitrage en matière d'abus sexuels organise une procédure juridictionnelle répondant aux exigences du Code judiciaire en la matière. Il importe qu'il puisse fonctionner en toute indépendance et que soit laissé à ses organes propres (la Chambre d'arbitrage permanente, les collèges arbitraux et le Comité scientifique) le soin de résoudre les questions qui se présentent.

B. Échange de vues

1. *Clauses du procès-verbal de la conciliation*

Mme Karine Lalieux, présidente, se dit rassurée par les explications données, qui sont conformes aux déclarations de Mgr. Johan Bonny (De Standaard, 20

de slachtoffers te beschermen tegen de bekendmaking van feiten die hun privéleven zouden kunnen schaden. Daarentegen belet die regel de slachtoffers geenszins om, ook aan de pers, te zeggen dat de Kerk het seksueel misbruik waarvan zij slachtoffer zijn geweest en het leed dat daaruit volgde heeft erkend, om te laten weten dat een verzoening tot stand is gekomen, om het bedrag van de bekomen compensatie mee te delen en zelfs om hun indrukken te becommentariëren.

Het lijkt nuttig om eveneens in herinnering te brengen welke de leidende gedachte was bij de oprichting van de arbitrageorganisatie. Het kwam erop aan de slachtoffers van verjaarde feiten van seksueel misbruik een mogelijkheid te bieden om het hen aangedane leed te laten erkennen en een billijke financiële compensatie te bekomen, terwijl zij omwille van de verjaring van de feiten over geen rechtsmiddel meer beschikken bij de hoven en rechtbanken. De feiten die nog niet verjaard zijn, kunnen niet worden onttrokken aan het gerecht. Om die reden geldt het beginsel van de subsidiariteit, volgens hetwelk het aan de Permanente Arbitragekamer toekomt om, alvorens een aanvraag ontvankelijk te verklaren, na te gaan of de feiten inderdaad verjaard zijn en om te beoordelen of "het slachtoffer geen partij is in een andere hangende procedure over dezelfde feiten" (art. 5.2.1. van het Reglement). Overigens, wanneer partijen in het kader van een verzoening tot een minnelijke regeling komen, heeft die per definitie tot doel om een geschil te beëindigen. Logischerwijze brengt zij dan ook met zich dat er afstand wordt gedaan van de uitoefening van verdere vorderingen in rechte voor dezelfde feiten. In elk geval komt het de eventueel terzake geadieerde gewone rechter toe om te beoordelen of het akkoord dat een einde aan de arbitrage stelde, de ingediende gerechtelijke vordering verhindert.

Ten slotte is het aangewezen om te beklemtonen dat het Centrum voor Arbitrage inzake Seksueel Misbruik een jurisdictionele procedure organiseert die voldoet aan de vereisten van het Gerechtelijk Wetboek terzake. Het is van belang dat het Centrum volledig onafhankelijk kan functioneren en dat diens instanties (de Permanente Arbitragekamer, de scheidsgerechten en het Wetenschappelijk Comité) tot taak hebben de vragen die opduiken te beantwoorden.

B. Gedachtewisseling

1. *Clausules van het proces-verbaal van de verzoening*

Voorzitter Karine Lalieux is gerustgesteld door de gegeven uitleg, die strookt met de verklaringen van mgr. Johan Bonny (De Standaard, 20-21 oktober 2012)

et 21 octobre 2012) et de M. Tommy Scholtès (*De Standaard*, 8 octobre 2012). Il apparaît donc clair que la règle de subsidiarité n'empêche pas une action fondée sur le même fait, autrement qualifié par la juridiction pénale.

M. Renaat Landuyt (*sp.a*) apprécie les précisions apportées par les membres du Comité scientifique désignés par la Chambre. La seule lecture des textes ne permettait pas d'obtenir tous les apaisements nécessaires. Les clauses du procès-verbal de conciliation pouvaient légitimement paraître contraires aux articles du règlement, ainsi interprétés. Les demandeurs, non juristes et en position de faiblesse, pouvaient légitimement s'interroger sur les conséquences concrètes des clauses du procès-verbal de conciliation. Il serait pertinent, à l'avenir, de corriger ces clauses pour que cesse toute ambiguïté.

Mme Carina Van Cauter (*Open Vld*) avait également été étonnée par les clauses du procès-verbal de conciliation. Le projet de règlement d'arbitrage avait été proposé aux membres de la commission de suivi. L'oratrice avait spécifiquement demandé que le règlement soit adapté sur la question de la renonciation éventuelle aux poursuites des faits autrement qualifiés. Le rapport de la commission de suivi afférent au règlement définitif indique d'ailleurs clairement:

“La commission estime qu'on ne pourrait refuser une indemnité aux victimes parce qu'existe une procédure pendante dans laquelle une demande est fondée sur une abstention coupable” (DOC 53 0520/005, p. 51).

M. Herman Verbist (*Comité scientifique*) estime utile de publier ces mises au point sur le site internet du Centre. Par contre, revenir sur le texte d'une conciliation déjà conclue semble plus délicat.

M. Paul Martens (*Comité scientifique*) partage ce point de vue. Pour lui, il est suffisant que les ambiguïtés soient levées par les précisions apportées, d'ailleurs répercutées dans la presse et approuvées par les représentants des autorités ecclésiastiques.

En ce qui concerne les dossiers non encore clôturés, Mme Karine Lalieux, *présidente*, n'aperçoit pas d'obstacle dirimant à une meilleure formulation, plus proche de la volonté commune des parties.

M. Stefaan Van Hecke (*Ecolo-Groen*) n'est toutefois pas totalement certain que les clauses des procès-

en van de heer Tommy Scholtes (*De Standaard*, 8 oktober 2012). Het is dus duidelijk dat de subsidiariteitsregel geen rechtsvordering belet op grond van een door de strafrechter anders gekwalificeerd feit.

De heer Renaat Landuyt (*sp.a*) geeft aan dat hij de preciseringen die de door de Kamer aangewezen leden van het Wetenschappelijk Comité hebben verstrekt, op prijs stelt. De tekst alleen stelde niet helemaal gerust. De clausules van het proces-verbaal van de verzoening konden terecht in strijd lijken met de aldus uitgelegde bepalingen van het reglement. De aanvragers, die geen juristen zijn en die zich in een zwakke positie bevinden, konden zich terecht vragen stellen over de concrete gevolgen van de clausules van het proces-verbaal van de verzoening. Het ware relevant in de toekomst die clausules te corrigeren om iedere dubbelzinnigheid weg te werken.

Ook mevrouw Carina Van Cauter (*Open Vld*) was verwonderd over de clausules van het proces-verbaal van de verzoening. Het ontwerp van Arbitragereglement werd voorgesteld aan de leden van de opvolgingscommissie. De spreekster had uitdrukkelijk gevraagd dat het reglement zou worden aangepast in verband met de kwestie van het eventuele afzien van vervolging voor anders gekwalificeerde feiten. In het rapport van de opvolgingscommissie over het definitieve reglement wordt trouwens het volgende aangegeven:

“De commissie is van oordeel dat geen schadevergoeding aan de slachtoffers mag worden geweigerd omwille van het feit dat een procedure hangende is waarin een vordering is ingediend op basis van schuldige verzuim.” (DOC 53 0520/005, blz. 51).

Het is volgens de heer Herman Verbist (*Wetenschappelijk Comité*) nuttig die verduidelijkingen bekend te maken op de internetsite van het Centrum. Terugkomen op de tekst van een al afgeronde verzoening lijkt daarentegen delicaat.

De heer Paul Martens (*Wetenschappelijk Comité*) is het daarmee eens. Voor hem volstaat het dat de dubbelzinnigheden worden weggewerkt door de aangebrachte preciseringen, die trouwens aan bod zijn gekomen in de media en werden goedgekeurd door de vertegenwoordigers van de kerkelijke overheid.

Wat de nog niet afgeronde dossiers betreft, ziet voorzitter Karine Lalieux geen tenietdoend beletsel voor een betere formulering, die nauwer aansluit bij het gezamenlijk streven van de partijen.

De heer Stefaan Van Hecke (*Ecolo-Groen*) is er echter niet helemaal zeker van dat de clausules van de

verbaux des conciliations déjà conclues soient compatibles avec l'interprétation ici apportée. Une victime qui estime que le procès-verbal de conciliation n'est pas compatible avec le Règlement d'arbitrage ne pourrait-elle pas en obtenir l'annulation ? Cette victime n'a-t-elle pas autant le droit d'obtenir une conciliation dont les termes laissent apparaître plus clairement le droit de parler et le droit de poursuivre la procédure pour le fait autrement qualifié?

Mme Karine Lalieux, présidente, Mme Marie-Christine Marghem (MR) et M. Paul Martens (Comité scientifique) estiment qu'il convient de ne pas mener d'initiative contraire à l'esprit de la conciliation. À ce stade, aucune des victimes n'a demandé la correction du texte. La situation d'une victime qui demanderait explicitement une correction serait toutefois à analyser.

2. Confidentialité

S'agissant de la confidentialité et de l'absence de mention du tiers dans la sentence, *Mme Valérie Déom (PS)* voudrait identifier le risque que cette mention ferait peser sur la validité de ladite sentence.

M. Herman Verbist (Comité scientifique) renvoie à l'arrêt du 29 janvier 1993 de la Cour de cassation³. Il résulte en effet de cette jurisprudence que le tiers lésé peut, à certaines conditions et nonobstant son absence à la procédure arbitrale, introduire un recours contre la décision qui lui cause un grief.

Plusieurs membres de la Chambre permanente d'arbitrage sont également d'avis, selon l'intervenant, que la confidentialité de la procédure est instituée dans l'intérêt des victimes. En effet, nombre d'entre elles n'auraient

³ Cet arrêt porte (Pas., 1993, I, 119): "Attendu que, conformément à l'article 1704, 3°, du Code judiciaire, une sentence arbitrale peut être annulée si elle a été obtenue par fraude;

Qu'en raison de la relativité d'une sentence arbitrale, la demande d'annulation d'une décision rendue par le juge, fondée sur l'article 1704 du Code judiciaire, ne peut, en principe, être intentée que par les parties mises en cause dans une procédure arbitrale pour une des raisons énumérées limitativement par cet article;

Que, toutefois, un tiers peut attaquer une sentence arbitrale devant le juge pour cause de fraude lorsque cette sentence résulte d'un litige simulé dont le seul but est de porter atteinte aux droits de ce tiers;

Que, dans un tel cas, le tiers, en raison de la convention arbitrale et de son exécution, devient une partie intéressée; que le droit de saisir le juge serait violé si une demande d'annulation intentée par un tiers ainsi concerné ne pouvait être admise;"

processen-verbaal van de al afgeronde verzoeningen bestaanbaar zijn met de hier gegeven uitlegging. Kan een slachtoffer dat vindt dat het proces-verbaal van de verzoening onverenigbaar is met het Arbitragereglement, de vernietiging ervan verkrijgen? Heeft dat slachtoffer niet evenzeer het recht een verzoening te verkrijgen waarvan de bepalingen het recht op spreken en het recht op voortzetting van de procedure voor het anders gekwalificeerde feit duidelijker naar voren doen komen?

Voorzitter Karine Lalieux, mevrouw Marie-Christine Marghem (MR) et de heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) vinden dat men geen initiatief mag nemen dat indruist tegen de geest van de verzoening. In dit stadium heeft geen enkel slachtoffer gevraagd dat de tekst wordt gecorrigeerd. De situatie van een slachtoffer dat uitdrukkelijk een correctie vraagt, zou echter moeten worden onderzocht.

2. Vertrouwelijkheid

Mevrouw Valérie Déom (PS) gaat in op de vertrouwelijkheid en het feit dat in de uitspraak geen derde wordt vermeld. Het lid informeert naar het risico dat die vermelding de geldigheid van die uitspraak in het gedrang brengt.

De heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité) verwijst naar een arrest van 29 januari 1993 van het Hof van Cassatie³. Uit die rechtspraak volgt immers dat de benadeelde derde onder bepaalde voorwaarden en ondanks zijn afwezigheid in de arbitrale procedure toch beroep kan instellen tegen de beslissing die hem schade berokkent.

Volgens de spreker zijn ook meerdere leden van de Permanente Arbitragekamer de mening toegedaan dat de vertrouwelijkheid van de procedure werd ingesteld in het belang van de slachtoffers. Veel van die slachtoffers

³ Dit arrest stelt het volgende (Arr. cass., 1993, 127): "Overwegende dat, overeenkomstig artikel 1704, 3°, a, van het Gerechtelijk Wetboek, een scheidsrechterlijke uitspraak kan worden vernietigd indien zij door bedrog verkregen is;

Dat, ingevolge de relativiteit van de arbitrale beslissing, de nietigheidsvordering tegen een beslissing gewezen door de rechter op grond van artikel 1704 van het Gerechtelijk Wetboek in de regel slechts door de in het arbitrale geding betrokken partijen kan worden ingesteld op een van de gronden beperkend opgesomd in dat artikel;

Dat een derde evenwel voor de rechter op grond van bedrog een scheidsrechterlijke uitspraak kan bestrijden als die uitspraak volgt op een gefingeerd geschil dat enkel tot doel heeft de rechten van die derde te schaden;

Dat in dergelijk geval de derde, door de arbitrale overeenkomst en de uitvoering ervan, een belanghebbende partij wordt; dat het recht op toegang tot de rechter zou worden miskend indien een nietigheidsvordering door een aldus betrokken derde niet kon worden toegelaten;"

jamais introduit de demande si elles pouvaient craindre une forme quelconque de publicité.

M. Paul Martens (Comité scientifique) voudrait éviter que se pose devant un juge la question de savoir si l'ordre public n'est pas violé par une sentence arbitrale constatant la responsabilité pénale d'un auteur pour un fait prescrit, dans la mesure où la prescription appartient à l'ordre public.

3. Échéancier

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) voudrait savoir si un demandeur qui introduit sa demande avant le 31 octobre 2012 peut compléter son dossier après cette date.

Par ailleurs, jusqu'à quand les membres du Comité scientifique pensent-ils que le Centre poursuivra ses activités ?

M. Herman Verbist (Comité scientifique) informe que le Centre a toujours fait preuve d'une certaine souplesse dans l'appréciation de la recevabilité des demandes. L'acte introductif doit être déposé avant la date d'échéance; cependant, certaines pièces manquantes pourront éventuellement être transmises par après, lorsque le secrétariat du Centre en fera la demande.

Le Centre a réellement entamé ses travaux au mois de septembre 2012. En un mois et demi, huit affaires ont déjà été traitées. Une accélération des travaux est toutefois attendue. La Chambre permanente d'arbitrage prend le temps nécessaire à l'écoute des demandeurs, ce qui correspond d'ailleurs à leurs attentes. Alors qu'on s'attendait au début à ce que les demandes seraient traitées par les collègues arbitraux, après un renvoi par la Chambre d'arbitrage permanente, il ressort du traitement des premiers dossiers que les affaires sont principalement traitées dans des procédures de conciliation par la Chambre d'arbitrage permanente.

M. Paul Martens (Comité scientifique) confirme ce point et y voit l'avantage d'une composition pluridisciplinaire de la Chambre permanente d'arbitrage. Les professions juridiques, sociales et médicales ont d'abord dû chercher un langage commun. Pour les demandeurs, c'est toutefois la garantie d'une meilleure écoute. Dans cette optique, il est illusoire de vouloir traiter plus de cinq affaires sur une journée.

Mme Karine Lalieux, présidente, estime pertinent d'accorder aux demandeurs toute l'attention qu'ils

zoudent immers nooit een aanvraag hebben ingediend als zij hadden gevreesd dat een en ander in de openbaarheid zou belanden.

De heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) stelt te willen voorkomen dat een rechter moet oordelen of de openbare orde niet is geschonden door een arbitrale uitspraak waarin een dader strafrechtelijk aansprakelijk wordt gesteld voor een verjaard feit, in zoverre dat de verjaring onder de openbare orde valt.

3. Tijdpad

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen) vraagt of wie vóór 31 oktober 2012 een aanvraag indient, zijn dossier nog na die datum mag vervolledigen.

Voorts wenst hij van de leden van het Wetenschappelijk Comité te weten hoe lang zij denken dat het Centrum zal doorgaan met zijn activiteiten.

De heer Herman Verbist (Wetenschappelijk Comité) geeft aan dat het Centrum steeds een zekere soepelheid aan de dag heeft gelegd bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van de aanvragen. Hoewel de aanvraag vóór die einddatum moet zijn ingediend, is het mogelijk ontbrekende stukken eventueel nadien te bezorgen, wanneer het secretariaat van het Centrum er om vraagt.

Het Centrum heeft zijn werkzaamheden echt aangevat in september 2012. In anderhalve maand tijd zijn reeds acht zaken behandeld. Verwacht wordt echter dat de werkzaamheden sneller zullen verlopen. De Permanente Arbitragekamer neemt de nodige tijd om naar de aanvragers te luisteren, en komt daarmee trouwens tegemoet aan hun verwachtingen. Terwijl bij aanvang gedacht werd dat de aanvragen door de scheidsrechters zouden behandeld worden, na een doorverwijzing naar de Permanente Arbitragekamer, blijkt uit dat de zaken nu voornamelijk worden behandeld in verzoeningsprocedures door de Permanente Arbitragekamer.

De heer Paul Martens (Wetenschappelijk Comité) bevestigt dit punt en beschouwt dit als een gunstig gevolg van de pluridisciplinaire samenstelling van de Permanente Arbitragekamer. De beoefenaars van de juridische, sociale en medische beroepen hebben eerst een "gemeenschappelijke taal" moeten zien te vinden. Zulks garandeert de aanvragers echter dat beter naar hen wordt geluisterd. Uit dat oogpunt is het illusoir meer dan vijf zaken per dag te willen behandelen.

Voorzitter Karine Lalieux acht het van belang dat de aanvragers alle aandacht moeten krijgen waar zij om

demandent. L'écoute et la reconnaissance excluent de prétendre expédier une affaire en quelques minutes.

Le rapporteur,

Stefaan VAN HECKE

La présidente,

Karine LALIEUX

vragen. Als men aandacht en erkenning wil verlenen, kan men niet beweren dat een zaak in luttele minuten wordt afgehandeld.

De rapporteur,

Stefaan VAN HECKE

De voorzitter,

Karine LALIEUX